

Süleyman Gögüs

algemeen directeur Sensa Zorg

WAT MAROKKO MIJ OPNIEUW LIET ZIEN OVER ZORG, INTENTIE EN VERANTWOORDELIJKHEID

Tijdens de inspiratiereis in Marokko bezocht ik samen met een groep zorgbestuurders een plek waar meerdere werelden samenkwamen; een weeshuis, een verzorgingshuis en een opvang voor dak- en thuislozen en mensen met verslavingsproblematiek. Wat mij direct opviel, was niet wat er wel was, maar juist wat er ontbrak. Ik zag nauwelijks zorgprofessionals en hulpverleners. Geen uitgebreide organisatiestructuren, geen zichtbare lagen van coördinatie of administratie zoals wij die in Nederland kennen. Dat moment bleef hangen, niet omdat het beter of slechter was, maar omdat het mij dwong om opnieuw te kijken naar onze eigen vanzelfsprekendheden binnen de zorg.

De kracht van intentie
Wat deze reis voor mij erg bijzonder maakte, waren niet alleen de bezoeken, maar vooral de gesprekken binnen de groep. Er zat een openheid in die ik niet vaak zo ervaar. We luisterden meer, oordeelden minder snel en probeerden eerst echt te begrijpen. Steeds kwam dezelfde vraag terug: waarom doen we wat we doen?

Als oprichter van Sensa Zorg, Kraamzorg Anne en GGZ Sensa kijk ik op strategisch niveau mee naar een zorgsysteem waarin processen, regels en productie steeds belangrijker worden. Begrijpelijk ook, want goede zorg vraagt om structuur en kwaliteit. Maar tegelijkertijd merk ik hoe gemakkelijk organisaties kunnen afdrijven van hun oorspronkelijke bedoeling. Deze reis bracht me dichter terug bij die kern.

Cultuur is geen bijzaak

Wat mij opnieuw duidelijk werd, is dat we in Nederland nog te vaak denken dat goede zorg voor iedereen hetzelfde betekent. Terwijl goede zorg pas ontstaat wanneer je aansluit bij iemands achtergrond, familiecontext, overtuigingen en de sociale en pedagogische omgeving waarin iemand is opgegroeid. Juist binnen multiculturele doelgroepen zie je hoe belangrijk vertrouwen, herkenning en culturele sensitiviteit zijn. Dat vraagt meer dan alleen professionele kennis; het vraagt oprechte interesse in de mens tegenover je. Dat is precies waar wij met onze organisaties inmiddels al ruim 17 jaar op inzetten. Niet als extra service, maar als het fundament. De reis bevestigde voor mij dat deze aanpak de komende jaren alleen maar relevanter en belangrijker wordt.

Dankbaarheid maar óók waakzaamheid

Het bezoek aan verschillende zorginstellingen maakte mij tegelijkertijd ook dankbaar voor hoe zorg in Nederland georganiseerd is. Ondanks alle discussies staat ons systeem nog steeds stevig. Zorg is toegankelijk en de overheid neemt verantwoordelijkheid. Dat is niet vanzelfsprekend.

Tegelijkertijd zag ik in Marokko ook iets wat mij zorgen baarde. Tijdens een bezoek aan een privéziekenhuis zag ik een wereld van luxe, snelheid en comfort, maar ook een duidelijke kloof met de publieke zorg. En toen dacht ik: deze ontwikkeling begint bij ons ook zichtbaar te worden. Lange wachlijsten, personeelstekorten en de groei van private klinieken zorgen ervoor dat mensen met financiële middelen sneller geholpen worden dan anderen. Als we niet oppassen, ontstaat langzaam een systeem waarin toegang tot zorg steeds afhankelijker wordt van draagkracht. Dat mogen we absoluut niet normaal gaan vinden.

Van reflectie naar actie

De reis bracht niet alleen inzichten, maar ook nieuwe ideeën in beweging. In gesprekken met andere deelnemers ontstond onder andere het idee om opnieuw te kijken naar woonzorgconcepten voor multiculturele ouderen in Nederland. Een omgeving waar niet alleen medische zorg centraal staat, maar ook taal, (halal) voeding, familiecultuur en gemeenschap.

Daarnaast bleef het Time Out-project in Marokko bij mij hangen. Jongeren werken daar tijdelijk buiten hun eigen omgeving aan structuur, ontwikkeling en perspectief. Dat zette mij aan het denken over cliënten met een verslavingsachtergrond binnen onze eigen praktijk. Samen met mijn team verkennen we momenteel of we een vergelijkbaar concept kunnen ontwikkelen: tijdelijk uit de bestaande omgeving stappen om ruimte te creëren voor herstel, reflectie en richting.

De eenvoud die raakt

Wat mij misschien nog wel het meest raakte, zat in de eenvoud van menselijke verantwoordelijkheid. In Marokko is het vaak vanzelfsprekender dat familieleden voor elkaar zorgen. Voor ouders, burens of kwetsbare mensen in de omgeving. Tegelijkertijd zie je ook daar verandering ontstaan door vergrijzing, verstedelijking en kleinere gezinnen. Juist daarom voelde Marokko voor mij niet als een tegenstelling van Nederland, maar eerder als een spiegel. De uitdagingen verschillen minder van elkaar dan we soms denken.

Scherpte op intentie

Ik kwam niet terug met de perfecte oplossingen. Wel met meer bewustzijn en meer scherpheid op intentie. En vooral de bevestiging dat we als bestuurders, ondernemers en zorgprofessionals vaker uit onze eigen bubbel moeten stappen.

Niet alleen naar het buitenland, maar ook dichterbij huis, het veld in, luisteren zonder oordeel en in gesprek blijven met cliënten, families en medewerkers. Want uiteindelijk begint goede zorg niet bij systemen, maar bij mensen. En bij de vraag: waarom doen we wat we doen? ◦

“Deze reis bracht me weer dichterbij de vraag: waarom doen we wat we doen?”

